

kan her meddele, at jeg har anmodet Statens Jordlovsudvalg om at tage hele dette Spørgsmaal op til Overvejelse. Saa vidt jeg ved, er netop denne Sag under Overvejelse i det paagældende Udvalg, og naar Ministeriet modtager de Udtalelser, som Sagen giver Jordlovsudvalget Anledning til at fremsætte, vil Spørgsmaalet blive taget op i Ministeriet, og der vil eventuelt blive fremsat Ændringsforslag eller Forslag om Tillæg til Loven af 1919, saaledes, som det her er sket fra visse ærede Medlemmers Side. Jeg kan maaske her tilføje, at der ogsaa paa andre Punkter er Ønsker fremme om Ændringer i denne Lov, og det vil da være rimeligt ved samme Lejlighed at gennemføre disse Ændringer, som Jordlovsudvalget har fremsat Ønske om.

Jeg kommer endelig til Lovforslagets § 4, om hvilken den ærede Ordfører udtalte, at den sikkert vilde give Anledning til de største Meningsforskelligheder. Det er denne Paragraf, der foreslaar, at Staten skal yde et Driftslaan, der dog ikke maa overstige den Tiendedel, som Brugeren selv har indskudt i Byggesummen. Dette Forslag om straks eller saa kort Tid efter Paabegyndelsen at yde et Driftslaan fra Statens Side til dem, der har oprettet de nye Brug, gentages i det fjerde Lovforslag, Lovforslaget om Tillæg til Lov af 6. Maj 1921, i hvilket man ogsaa foreslaar at yde et Driftslaan til de Nybyggere, der har oprettet Brug i Henhold til den saakaldte gamle Husmandslov. Hvis man vil give Driftslaan til den ene Gruppe af Nybyggere, er det for saa vidt rimeligt, at man ogsaa vil give et Driftslaan til den anden Gruppe, derimod var det neppe saa rigtigt, at den ærede Ordfører motiverede det paa en lidt forskellig Maade, idet han sagde, at naar det var nødvendigt at give Driftslaan til Nybyggerne efter den saakaldte gamle Husmandslov, var det, fordi hele denne Lovgivning var forfejlet og ført ud i Livet paa en uheldig Maade. Hvis det er Begrundelsen, skulde man dog tro, at de Begyndere, der arbejder under Betingelserne i Loven af 4. Oktober 1919, er stillet saaledes, at Driftslaan ikke var nødvendigt. Men nu er Forholdet det, som den ærede Ordfører selv har bevist ved, umiddelbart inden han talte, at overrække mig et Andragende fra Husmænd, som arbejder under Betingelserne i Loven af 1919, at ogsaa under denne Lov, som har hans fulde Velsignelse, og hvis Gennemførelse han sikkert ikke vil kritisere, da han selv sidder i Jordlovsudvalget og saa

vidt mig bekendt har været fuldkommen enig i de Dispositioner, dette har truffet, ønsker Husmændene Driftslaan og kræver Fritagelse for at yde Renter i December Termin.

Jeg skal om den nævnte § 4 og om hele det fjerde Lovforslag sige følgende: Det er efter min Opfattelse ikke mere Laan fra Statens Side, der her tiltrænges, og jeg anser den Vej, der her peges paa, for overordentlig farlig. Det er saa almindeligt, at man overfor dem, som er kommet ud i økonomiske Vanskeligheder — og det er jo ikke noget ukendt, at der er økonomiske Vanskeligheder, de findes i Øjeblikket ikke blot for Nybyggerne, men ogsaa for en Mængde andre Landbrugere, baade smaa og store —, siger: Her har Staten lokket disse unge godtroende Landmænd ind i en Virksomhed, og saa viser det sig, at det ikke kan holde, saa er det Statens Forpligtelse at støtte dem videre frem i Tiden. Jeg vil sige derom, at jeg ved ikke af, at nogen er blevet lokket ind i disse Virksomheder, og er der nogen, der har lokket, saa maa de, der har gjort det, jo tage Ansvaret paa sig.

Jeg for mit Vedkommende har her i Tinget ved Behandlingen af disse Forslag, saa længe jeg har haft Røst og Mæle til at tale derom, altid sagt dette: Hvad Staten gør her, er alene at fremskaffe et Tilbud til dem, der ønsker det, et rundeligt Tilbud, der aldrig er blevet givet paa saa gunstige Vilkaar, naar vi ser hen til de store Summer, der er anvendt baade til Laan og Tilskud; men det er, som sagt, kun et Tilbud, hverken mere eller mindre, og de, der ønsker at gøre Brug af det, maa sandelig gøre det paa eget Ansvar. Jeg beder ærede Medlemmer overveje, hvilke Tilstande vi vilde komme ind i, hvis Lovgivningsmagten paatog sig Ansvaret for disse bestemte Husmænds fremtidige Virksomhed; hvis de ikke kunde klare sig, var vi altsaa pligtige til at holde dem oppe. Hvilke Tilstande vilde vi ikke komme ind i, hvilke Konsekvenser vilde det ikke føre til!

Betragter vi nu disse Nybyggere, er Forholdet det, at de første Husmandsbrug, der blev oprettet efter Loven af 4. Oktober 1919, skulde ikke forrente mere end ca.  $\frac{1}{2}$  af det, Bygningerne havde kostet at opføre, og de, der havde oprettet Brug efter Loven af 6. Maj 1921, har foruden et Laan af Statskassen paa 13 200 Kr. modtaget et direkte Tilskud til Bygningernes Opførelse paa 6 600 Kr. Men hvis de, der har faaet disse store Tilskud og